

דבר המערכת

אחת.. שתיים.. ושלוש! אכן אתם אווזים בידכם את עלון דע-גן 3.

הוצאה לאור של כתב-עת היא מעשה מורכב. זו לנו הפעם השלישית וכבר צברנו ניסיון. הלבטים, החששות ותחושת הראשוניות שליוו את העלון הראשון פחתו. עלון דע-גן 3 החל לצעוד כמעט לבדו: עוד לפני שהתחלנו בעבודה כבר הגיעו אלינו מאמרים איכותיים ממיטב העוסקים בחינוך בגיל הרך, מאמרים המשקפים את המחקר החינוכי בתחומי המתמטיקה, המדע והטכנולוגיה בגיל הרך ואת העשייה האיכותית בגן. זהו אושר וגם עושר גדול.

כמאמר העממי "צרות של עשירים", נאלצנו לדחות חלק מהכתבות לעלון דע-גן 4 מכיוון שהיקף העלון מוגבל. כאן המקום להודות לכל הכותבים שכתבותיהם מתפרסמות כאן (וגם לכותבים שכתבותיהם יתפרסמו בעתיד) על ההשקעה בעשייה ובכתיבה ועל השיתוף.

עלון דע-גן 3 משקף את שנת העשייה השלישית של מרכז דע-גן. את שנת הפעילות הזו נסכם גם בכנס הארצי השלישי. בתכנית הכנס נכללות הרצאות של מומחים מן המעלה הראשונה העושים קישור אינטגרטיבי איכותי בין תחומי המדע, החינוך, האמונה והבריאות. גננות רבות שלחו הצעות להצגה בכנס ונבחרו 16 מהן. אנו שולחים תודה מקרב לב לכל המשתתפים בכנס ולוועדת הכנס שעמלה רבות על ארגונו.

בבואנו לשבץ את הכתבות השונות במדורים השונים בעלון דע-גן 3, הבחנו בקושי שהתגלה כיתרון: קשה למיין את הכתבות למדורים השונים. כמעט בכולן נמצא הן הידע התאורטי והן ההיבט היישומי, כלומר הנחיות כיצד מביאים את הידע התאורטי לידי ביטוי מעשי בגן. בכל הכתבות משתקפת הגישה האינטגרטיבית המשלבת תחומים שונים, גישה חשובה במעשה החינוך והמנחה אותנו כל העת, לעתים גם בלי שנחוש בכך. עם זאת, לנוחיות הארגון ניסינו לחלק את העלון למדורים שונים על פי המשקל היחסי של הידע התאורטי ושל היישום בתוכן הכתבה.

לפני שתדלגו אל הכתבות אני מציעה לכם לקרוא את שירה של אפרת שטרן, הַעֲשָׂרָה, המביע בחרוזים ובהומור את חשיבות החוויה הרב-חושית במעשה היום-יומי בגן.

את מדור "מהמחקר לגן" פתחנו במאמרה של ד"ר דינה אייזן, רופאת משפחה, "הצחוק יפה לבריאות ולחיים טובים". המאמר עוסק בהשפעת ההומור והרגשות החיוביים על מוחנו ועל בריאותנו. יש בו הסבר מדעי והעמקה לכתבות שפרסמנו בעלונים דע-גן 1 ודע-גן 2 שדנו במאפייני האינטראקציה החינוכית התיווכית, בהשפעותיה על ילדים בגיל הרך ובדרכים שבהן היא מסייעת להגיע לרמות גבוהות של התפקוד הקוגניטיבי במוח.

בהמשך ובאותה רוח, המאמר "טיפול הקשר לעולם הטבע ולסביבה בגיל הרך" פורס את הבסיס התאורטי המדעי של החינוך לאיכות הסביבה. גם הכתבה "העוצמה שבפשטות: הרהורים על שפת המתמטיקה" דנה באותה אינטגרציה, ההכרחית במעשה החינוך, בין הרוח למדע. עוד במדור המדע תמצאו את המאמר המרתק והמעורר חשיבה "האם תוכל לעשות זאת בדרך שונה? על מטלות שלהן כמה פתרונות".

בעלון דע-גן 2 קראתם על "סיפורו של גן ניסוי טכנולוגי". בעלון דע-גן 3 שבידיכם תוכלו לקרוא על הוראת טכנולוגיה בגן הילדים בכתבה "טכנולוגיה בגן הילדים: תאוריה ומעשה", המפשטת ומרחיבה את הנושא המוכר פחות של הוראת הטכנולוגיה בגן במהלך העשייה היום-יומית.

על תכנית חווייתית להוראת הגאומטריה בגן תוכלו לקרוא בכתבה "טרום-אוריאטריה בגן הילדים".

במדור "בטבע" תוכלו לקרוא את הכתבה המרתקת על "הומור וצחוקים של בעלי חיים" ה"מחליפה חיוכים" עם הכתבה על הומור בבני אדם ועל למידה תוך תצפית בפרפרים בחצר הגן.

במדור "הגן" נבקר בכמה גנים מאזורים שונים בארץ שבהם נעשית פעילות מרתקת במכלול נושאים: האדמה, הגינה והמים - ועד לשמים והחלל, וזאת תוך קישור לעשייה חווייתית ורגשית, לסיפורים, לשירים ולכל התחומים של חיי היום-יום בגן.

אנו מקוות שבכל אלה תמצאו רעיונות רבים ליישום ולפיתוח בגן שלכם.

העלון כולו מופיע בגרסת אינטרנט מלאה באתר מרכז דע-גן בכתובת www.da-gan.org.il.

אנו מודות לכותבים בעלון על שיתוף הפעולה ועל הנכונות לתרום מרעיונותיהם לכלל ציבור הגננות ואנשי החינוך לגיל הרך. כתמיד, נשמח לקבל מכם הערות ורעיונות לפעילויות שונות ומוצלחות שיזמתם בגן לפרסום באתר ובעלון הבא.

בברכת חופשה נעימה ושנת לימודים פורייה ומוצלחת לכולנו,

קריאה מהנה,

דגנית עצמון

וצוות מערכת עלון דע-גן

